

ПІДСУМКОВА СЕМЕСТРОВА РОБОТА

7 клас, I семестр

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Картка роботи

Галузь	Громадянська та історична
Тип роботи	Семестрова підсумкова
Клас	7
Семестр	I
Період проведення	грудень
Час	40 хв
Кількість завдань	18
Стандарт	Державний стандарт базової середньої освіти, 2020
Групи результатів	<p>ГІО 1. Історико-хронологічне мислення, орієнтація в історичному часі, встановлення причиново-наслідкових зв'язків між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявлення змін і тяглості в житті суспільства.</p> <p>ГІО 2. Геопросторове мислення, орієнтація в соціально-історичному просторі, виявлення взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього середовища.</p> <p>ГІО 3. Критичне мислення, робота з різними джерелами інформації та формулювання історично обґрунтованих питань</p> <p>ГІО 4. Системне мислення, виявлення взаємопов'язаності, взаємозалежності та взаємовпливу історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміння множинності трактувань минулого і сучасного та зіставлення їх інтерпретацій</p> <p>ГІО 5. Усвідомлення власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свободи, повага до прав і гідності інших осіб, толерантність, протидія виявам дискримінації та нерівного ставлення.</p>
Предмет / курс	Всесвітня історія

Модельна програма	Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Малієнко Ю. Б., Мороз П. В.)
Деталізація теми	Вступ. Середньовіччя як період розвитку людства Розділ І. Становлення перших держав Середньовіччя. Розділ ІІ. Формування європейського середньовічного суспільства Розділ ІІІ. Європейські держави в Х–ХV ст. Доба вікінгів. Хрестові походи

Використання роботи

Проміжну підсумкову роботу доцільно використовувати як цілісний інструмент у **7 класі (грудень)**.

Робота проходить у **паперовому форматі**. Завдання передбачають надання відповіді шляхом вибору однієї або кількох відповідей чи встановлення відповідності (утворення логічних пар), а також аргументовано висловлювати власну позицію.

Можливо створення в одному із цифрових платформ (наприклад, Classtime) для проведення оцінювань електронної версії роботи.

Зміст роботи

Завдання роботи відповідають **Державному стандарту базової середньої освіти 2020 року (ДСБСО-2020)** й охоплюють найважливіші змістові теми, вивчені на у першому семестрі в 7 класі. У документі “Завдання” кожне завдання охарактеризоване за орієнтирами для оцінювання на кінець предметного циклу навчання.

Загалом робота дає змогу оцінити рівень сформованості знань, навичок, умінь і ставлень, що передбачені для оцінювання такими орієнтирами ДСБСО-2020:

ГР 1

Історико-хронологічне мислення, орієнтація в історичному часі, встановлення причиново-наслідкових зв'язків між подіями, явищами і процесами; геопросторове мислення, орієнтація в соціально-історичному просторі, виявлення взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього середовища

ГР 2

Критичне мислення, робота з різними джерелами інформації та формулювання історично обґрунтованих питань; системне мислення, виявлення взаємопов'язаності, взаємозалежності та взаємовпливу історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміння множинності трактувань минулого і сучасного та зіставлення їх інтерпретацій

ГР 3

Дотримання демократичних принципів, конструктивна взаємодія з друзями, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою і суспільством загалом, залучення до розв'язання локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем

Робота специфікована за Модельною навчальною програмою «Всесвітня історія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Малієнко Ю. Б., Мороз П. В.)

УВАГА!

У разі, якщо певне завдання роботи виходить за межі навчальної програми, яку опрацювали учні / учениці, це завдання доцільно замінити іншим - ідентичним за всіма характеристиками, крім змістового. Важливість розроблення саме ідентичного завдання забезпечить збереження цілісності роботи як інструменту оцінювання.

Для розроблення ідентичного завдання варто скористатися документом “Task_description”, де наведено всі параметри завдання, яке потребує заміни. До речі, цей опис можна також використати для створення ідентичних варіантів блоків або всієї роботи загалом.

Структура роботи

Діагностична робота складається з двох субтестів — А і В

Субтест А складається **17 закритих завдань** різних типів.

Субтест В містить **1 завдання** відкритого типу.

Субтести — це високорівневі структурні елементи, що стосуються одного стимулу, що містить опис ситуації і необхідні довідникові дані.

Завдання — це структурні елементи блоків, що різняться за типом, видом, різновидом, когнітивною й статистичною складністю, стосунком до стимулу.

У роботі запропоновано **завдання кількох типів і різновидів** (див. таблицю), що допомагає оцінити як знання учнівства, так і більш складні вміння, зокрема й практичні навички роботи в цифровому середовищі.

Різновиди завдань у роботі

Тип	Різновид	№ завдання
Закрите завдання (Selected-response)	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	1-9, 14-17
	Завдання з вибором кількох правильних відповідей (з невказаною кількістю правильних відповідей)	

	Завдання з вибором кількох правильних відповідей (з вказаною кількістю правильних відповідей)	10, 11
	Завдання на встановлення відповідності	13
	Завдання на встановлення послідовності	
Відкрите завдання (constructed response)	Завдання з короткою відповіддю	18.1
	Завдання з розгорнутою короткою відповіддю	18.2

Час на виконання роботи

На виконання всіх завдань відведено **40 хв**, з яких 15 хв на виконання відкритого завдання (18), решта часу — на інші блоки завдань.

Визначений час включає як безпосереднє виконання завдань, так і ознайомлення з інструкціями.

Перевірка відповідей і нарахування балів

Загальні підходи й докладна характеристика процедури перевірки відповідей на кожне завдання і виставлення підсумкової оцінки в шкалі 1 – 12 визначені в документі “Оцінювання роботи”.

Важливо! За виконання одного завдання учень / учениця може отримати бали за однією або кількома групами результатів. Це дещо ускладнює проведення процедури перевірки й оцінювання, оскільки передбачає постійний контроль щодо нарахування балів за виконання конкретних елементів завдання.

Процедура перевірки залежатиме від моделі проведення оцінювання.

У разі виконання учнівством завдань **на папері** (крім тих, які необхідно виконати з реальним обладнанням) варто скористатися бланками, запропонованими в документі “Оцінювання роботи”.

У разі проведення оцінювання на комп’ютерній платформі, доцільно використати зібрані системою дані щодо закритих завдань, а вручну перевірити лише описові завдання.

Після перевірки відповідей учня / учениці набрані ним / нею бали **переводять у шкалу 1 – 12** відповідно до Схем переведення для кожної групи результатів.

Список використаних джерел

1. Рисунок 1. Ілюстрація різних фаз Місяця (з рукопису «Кітаб ат-Тафхім»).Примітка. Джерело: Wikimedia Commons. Автор оригінального малюнка: Аль-Біруні (973–1048). URL:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lunar_phases_al-Biruni.jpg
2. Рисунок 2. Карта №1 (з Атласу «Всесвітня історія. 7 клас»).Примітка. Джерело:https://new.osvitanet.com.ua/atlases/atlas_wh_7/Maps/01.jpg.
3. Рисунок 3. *Великий магістр Тевтонського ордену (ліворуч) і лицар-меченосець (праворуч)*.Примітка. Джерело: Wikimedia Commons. URL:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A5%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%86%D1%96#/media/%D0%A4%D0%B0%D0%B9%D0%BB:LivoniaKnight.jpg>
- Рисунок 4. *Картина «Поховання ярла вікінгів» (En vikingehøvdings højsætning)*. Примітка. Джерело: Wikimedia Commons. Автор: Карл Шмідт (Carl Schmidt). URL: <https://w.wiki/GGvW>
- Рисунок 5. *Мініатюра з Радзивіллівського літопису, що зображує Битву на Ніжатиній ниві (1078)*. Примітка. Джерело: Вікіпедія. Автор: Невідомий (мініатюра виконана у XV ст.). URL:
[https://uk.wikipedia.org/wiki/Файл:Радзивіллівський_літопис_Битва_на_Ніжатин_ій_ниві_\(1078\).jpg](https://uk.wikipedia.org/wiki/Файл:Радзивіллівський_літопис_Битва_на_Ніжатин_ій_ниві_(1078).jpg)
- Рисунок 6. *Ілюстрація "Гуни в битві з Аланами" ("Die Hunnen im Kampf mit den Alanen")*. Примітка. Джерело: Вікіпедія. Автор: Петер Йоганн Непомук Гайгер (Peter Johann Nepomuk Geiger). Час створення: близько 1873 р. URL:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/Файл:Hunnen.jpg>
4. Рисунок 7. *Софійський собор (Айя-Софія)*. Примітка. Джерело: Вікісховище. Автор: Arild Vågen. Дата: 1 березня 2013 року. URL:
https://www.wikiwand.com/uk/articles/%D0%A1%D0%BE%D1%84%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%80_%28%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%8C%29#/media/File:Hagia_Sophia_Mars_2013.jpg
5. Рисунок 8. *Карта №2.Візантійської імперії, близько 550 р. н. е. (показано максимальне розширення імперії за часів Юстиніана I)*. Примітка. Джерело: Вікісховище. Автор: Jniemenmaa. URL:
https://historyatlas.fandom.com/wiki/Byzantine_Empire?file=Byzantine_Empire-550.png
6. Рисунок 9. *Представники середньовіччя*.Примітка. Джерело: Щупак І. Я., Секиринський Д. О., Власова Н. С., Кронгауз В. О. Історія: Україна і світ : Підручник інтегрованого курсу для 7 класу закладів загальної середньої освіти / Київ: УОВЦ «Оріон», 2024. — С. 190.